

Az Újság

politikai, társadalmi, közgazdasági és irodalmi napilap

Hirdetéseket a nap bármely
szakában felvesz a kiadó-
hivatal

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SALONTA—NAGYSZALONTA, PIATA UNIRII
(TOLDI-TÉR) 13. sz.

Szerkesztésért felelős:
GAAL SÁNDOR

Üzent az Újvilág

Mellon, az amerikai pénzügyi államtitkár Európában tárgyal. A híres chequersi angol-német week-end most érleli gyümölcsét, amelyeket egyformán áhit a nyomorban fuldokló Európa minden népe, bárhog is huzza a száját fanyar mosolyra a francia diplomácia. Savanyu a szőlő, a jóvátételi kötelezettséggel sújtott országok anyagi és erkölcsi inzolvenciája, de csak csipkedni meri a gall kakas, kivesztek a »tigrisek«, az »oroszlánok«.

Idején történt a meggon-
dolkoztató figyelmeztetés a
világ számára az osztrák és
német gazdasági nyomorúság-
ról. Az anarchia fenyegető
árja ott sulyosodik a német
és osztrák gyártelepek felett,
de még sulyosabbak ennél
az árnyál azok a szenvte-
len számok, amelyek nyers
őszinteséggel tárják fel az
európai élet, az európai poli-
tika, háboru és béke jövőre
vonatkozó, kilátástalan kon-
turjait. Németországnak ösz-
szesen 114.523 millió márkát
kell hatvan év alatt kifizetni.
Az Egyesült-Államoknak köz-
vetlenül csak 3170 milliót
fizet, Franciaországnak 59.513
milliót, amiből ez 28.746 mil-
liót utal át az Egyesült-Álla-
moknak. Anglia viszont két-
szer annyit fizet Amerikának,
mint amennyit kap Németor-
szágtól, mert 21.158 millió
márkát kap és az Egyesült-
Államoknak kifizet 46.622
milliót. Belgium 6325 milliót
kap és 3055 milliót utal át
tengerentúlra. Jugoszlávia
3843 milliót kap és 400 mil-
liót küld át. Olaszországnak
16.949 millió jár és ebből
Amerikának küld 10.107 mil-
liót. A többi államok, akik-
nek Németország törleszt,

összesen 3554 milliót kapnak
és 600 milliót Amerikába kül-
denek belőle. — Szóval az
Egyesült-Államok közel 93
milliárd márkát hajt be Eu-
rópán.

A fenti csillagászati szá-
mokról látszik, hogy ez többé
nem Németország ügye, ha-
nem minden nemzet ügye
Európában. Ha az Egyesült
Államok nem lép közbe va-
lami kibontakozási móddal,
akkor pedig az egész világ
nemzetének az ügye lesz. A
chepuersi találkozó nemcsak
Németország felett, hanem
az egész világ felett megkon-
gatta a vészharangot. Fel is
rázta ez az Egyesült-Államok
lelkiismeretét. Hónapok óta
erősödött ott a társadalmi
propaganda a háborus adós-
ságok revíziója érdekében,
sőt eltörlése mellett. A kér-
déshez Amerikában etikai
szempontból nyulnak hozzá,
összekapcsolják ott a fegy-
verkezés kérdésével, mert hi-
szen a mai állítólagos ke-
resztyén civilizáció többet
költ a fegyverkezésre, mint
amennyit az ókor legvadabb
harcosai álmodni is meré-
szeltek.

Mellon, Amerika pénzügyi
államtitkára, magával hozta
az Újvilág üzenetét. Business
is business! — mondja a
praktikus angolszász mentali-
tás: hajlandók vagyunk némi
koncessziókat tenni a háborus
adósságok rendezésére vo-
natkozólag, de erre van két
feltételünk: 1. Hagyjon fel
Európa az esztelen pénzpo-
cséklásu fegyverkezéssel és
2. alakítson bojkottfrontot a
Szovjet gazdasági hadjáratai
ellen.

A józan Amerika tudja mit
kiván. A leszerelési konferen-
cia dátuma azonban még
messze van és nincs sok idő
a gondolkodásra. Az Újvilág
üzenete megszívlelendő ta-
nács a Szovjet készülődései
közepette egymás ellen fegy-
verező európai országok

számára és az európai poli-
tika választhat: vagy tovább
folytatja veszedelmes játé-
kait, amelynek a vége csakis

a pusztulás lehet, vagy meg-
szívleli az Újvilág üzenetét,
hogy maga is újjáteremthesse
magaát. A. U.

A román politikai élet szenzációja Maniu visszavonul a politi- kától

Budapesti híradás alapján
már közöltük tegnap, hogy
Maniu Gyula, a nemzeti-pa-
rasztpárt híres vezére, teg-
napelőtt levelet intézett Mi-
halachehoz, a párt alelnöké-
hez, aki különben a parasztpá-
rti frakció elnöke, valamint
Vaida Sándorhoz, — amely-
ben bejelentette, hogy párt-
elnöki tisztségéről lemond s
végleg visszavonul a politi-
kai élettől.

MANIU TÁVOZIK BUKARESTBŐL

Maniu Gyula nemcsak a
politikai életnek mond végleg
bucsut, hanem Bukarestnek
is, amennyiben képviselői
mandátumáról is lemondott
s visszavonul a Szilágyime-
gyében lévő Badacsony köz-
ségbe, ahol családi birtoka
van.

A politikai élettől való
visszavonulásnak sokan igen
fantasztikus magyarázatot ad-
nak, ezek azonban nem egye-
bek közönséges politikai ma-
chinációnál, amellyel igen
magas személyt érintenek.

A LEMONDÁS OKAI

egészen mások s nem vezet-
hetők le semmiféle más
irányban.

Ez pedig az az éles ellen-
tét, amely már a két párt
társulása alkalmával is fenn-
állott.

Maniu Gyula pártelnöksé-
gének egész ideje alatt, min-
den erejével azon igyekezett,

hogy az ellentéteket elsimítsa.
Tizesztendei, jóformán re-
ménytelen ellenzékeskedés
után, ez akkor sem sikerült,
amidőn tényleg heroikus küz-
delem után, miniszterelnökké
küzdötte fel magát.

Most, amidőn ellenzéki
sorsba került a párt, s meg-
semmisítés alatt látja két évi
kormányzásának minden mun-
káját (közigazgatási törvény,
autonom pénztárak s a többi)
nem akart tanuja lenni a par-
lamentben művei összeom-
lasztásának s ezért

ki akart vonulni párt-
jával a parlamentből,
de a párt parlamenti
tagjai nem azonosították
magukat a pártve-
zér akaratával.

Maniu Gyula, akinek poli-
tikai nagyságát elvitatni nem
lehet és nem szabad, — le-
vonta a konzekvenciát s tá-
vozik.

Távozása olyan politikai
esemény, amelyre egész Eu-
rópa felfigyel.

Maniu Gyula, mint politi-
kus, nem bukott meg. Hanem
saját jószántából, az általa
legalkalmasabbnak tartott pil-
lanatban visszavonult s ezzel
is politikai rátermettségét bi-
zonyította be. El lehet mon-
dani reá, hogy nagy volt és
hatalmas.

A párt végrehajtó bizott-
sága a lemondást nem fogadta
el, de Maniu ennek dacára is
fenntartja lemondását.

Színház

Két váradi színész

Kerekes Ilona és Mihályfi László, a váradi színtársulat tagja, vándorbotot vett a kezébe s végigjárják Bihar megye nagyobb helyeit, hogy kincseikből itt is, ott is szétszórjanak valamit, mert a színigazgató nem fizeti őket s most kereset nélkül vannak.

Mindkettő igen jó nevű, komoly művésze volt a társulatnak s nem egy élvezetes órát nyújtottak a háládatlan Váradi publikumnak.

A napokban Szalontára jönnek s itt tartanak egy művész estet, amelynek minden tekintetben meglesz a nivója.

A közönség

szíves elnézését kell kérnünk azért, hogy a nagy beharangozás ellenére elmaradt Eftimiu híres darabjának, a Prometheusnak az előadása.

A darab a Budapesti Színészszövetség társulatának előadásában került volna színpadra. A társulat első előadását Aradon tartotta meg azonban az, a közönség óriási részvétlensége miatt csak egy este sikerült.

Az előadás páratlanul nagyszerű, igen magas nivója volt, de a közönség részvétlensége miatt, már a másnapi előadást megtartani, nem lehetett.

Aradról a társulat Lugosra ment, de innen már anyagiak hiányában nem folytathatta útját.

Ez az egyedüli oka az előadás elmaradásának — legalább is egyelőre.

A társulat titkára Salgó Andor, minden okmánnal s igen jó ajánló levelekkel fel volt szerelve s így senkit (őt magát sem) semmiféle szdmrehányás nem érhet.

Ez egyúttal válasz sokak kérdésére.

ÉRTESÍTÉS

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy műhelyemet író, varró, endliző, aszurozó és gomblyuk-kötő gépek javítására is be rendeztem. — VÁLLALOK: orvosi műszerek, számozó és blokk gépek, Wertheim-szekerények és másoló gépek szakszerű javítását és takarítását teljes felelősség mellett. Kivánatra a hely színeére is kiszállunk. Bármilyen rendszerű varrógépek, himzés és gobelinra való beállítása. A n. é. közönség szíves párfogását kéri tisztelettel:

KONDOR JÁNOS

Tenkei-ut 5. sz.

Forgalomba hozzák az új ércpénzt

Tíz leies ércpénzek is lesznek

Amint már jelentettük, a Károly király arcképével vert új ércpénzszállítmány megérkezett Bukarestbe.

Az új ércpénzek tíz és husz leiesek.

A husz leies olyan, mint a most

forgalomban levő, mert azzal színeben és súlyában egyezik.

A tíz leies súlya 5 gram, átmérője 23 milliméter, színe sárga. Egyik oldalán Öfelsége II. Károly király arcképe van, míg a másik oldalán egy, a fején koronát viselő

sas madár.

Az új ércpénz már a közeli napokban forgalomba fog kerülni.

Ha már bankó pénzünk nincsen, reméljük, hogy legalább ércpénzünk lesz. Vagy az sem? Félős, hogy elkerül bennünket. Bár ne úgy lenne.

Megpendült a kasza

Megkezdődött az aratás

Akár hiszi valaki, akár nem: megkezdődött az aratás.

A szalontai határon százával van már árpakereszt, míg túl a határon s általában véve a nagyalföldön mindenféle aratják a rozsot és az árpát.

Az aratást rendszeresen június hó 30-án Péter és Pál napján kezdik. Ebben az évben épen 7 nappal

előbb állottak munkába, hogy lekaszálják az évi kenyérre valót.

Ez eddig rendben is van, de gondolkodjunk csak vissza egy kicsit: a tavasz olyan későn jött, hogy jóformán nem is volt, hanem közvetlen a tél után, majdnem minden átmenet nélkül beállott a meleg nyár.

És a gabonanemű gyors fejlődés

után, beérett.

Hát mégis csak áldott a föld s ahogy egyik »uram-bátyám« — mondja és „áldott az ő“, valamint az Ur Jézus Krisztus végtelen kegyelme“.

A kasza már cseng, de elmaradt az aratók vig dala.

... Nem úgy van már, mint volt régen.

Sin Zeppelinek Berlin és Hamburg között

Átalakulás előtt a közlekedés

Berlinből jelentik: A birodalmi vasutak igazgatósága egy ugynevezett sin-Zeppelinnel kísérleti utat tett Hamburg és Berlin között.

A sin-Zeppelin óránként 270 kilométeres sebessé-

get ért el.

A néma csendben és minden hangos beharangozás nélkül végzett kísérlet nagyszerűen bevágott s amint azt tekintélyes szakkörök állítják,

teljesen átfogják alakítani a közlekedés rendszerét s azokat új alapra fekteti.

A kísérletre felfigyelt az egész világ s bámulattal néz a német technika fejlődése elé.

Franciaország gördit akadályokat a Hoover tervének megvalósítása elé

Csak félig-meddig megy bele a halasztásba

Amíg a világ valamennyi állama kitörő örömmel fogadta az amerikai Egyesült Államok elnöke által, a gazdasági válság megoldása céljából tett fizetési halasztási javaslatot, addig Franciaország némi akadályokat gördit az utba.

Ugyanis, amint Hoover elnök kijelentette, ő a moratóriumot (fizetési halasztást) mindennemű tartozásra értette.

Franciaország viszont csak úgy menne bele, ha csak azokról az ugynevezett biztosított tartozások-

ról volna szó, amelyet a Young-terv garantál.

Az angol lapok emiatt Franciaország ellen foglaltak állást. Azt írják, hogy Franciaország nem teheti ki magát az egész világ

ellenszenvének.

Lavalle köztársasági elnök különben már átnyújtotta jegyzékét az amerikai követnek, amely szerint nincs olyan francia kormány, amely javaslatot eredeti formájában elfogadná.

100 lei 1 méter gyapjú delén Szántó Mártonnál

Előfizetés gyűjtésére keresünk fiatal, agilis férfiakat, akik lapszakmához valami keveset értenek, fix fizetés és jutalékkal. Cím a kiadóban.

REGENY HARCZ ÉS BÉKE

Írta: HERMANN GÉZA 50

IX.

A Keresztessy kastélyban siri csönd honol, pedig mindenki ébren van. A báró szobájában a süppedő szőnyegek jár föl s alá, ha ezek nem nyelnék el lépteik zaját, kopogó szellemnek vélnék kopogását. Lelki furdalást érez, bántja az önvád s megremegteti annak az elkeseredett fiúnak rémes esküje. E mellett ott van a másik ijesztő látomány, a leány lilium arcának őt vádló bánatos képe... És észrevétlen, mint a felhők, sorakoznak a többi ijesztő képek is: a vagyoni tönkre jutás, a letűnő hírnév és nagyság, a fájó elfeledtetés és a bizonytalan jövő. Kétségbe ejtő, megőrijtő szilhütti a katasztrófának. És ebből nincs menekülés másként, mint a leány föláladozása révén. Ime, ennek a menekülésnek is útját vágta most a fiúnak rettenetes esküje! Mi lesz most? Hol itt a kivezető út? Sehol, sehol, a csodák kora lejárt!

Nincs nyugta s fél együtt maradni rémes vízióival; fél fölkeresni a leányt, az ágyának esett hitvestársát, fáj látnia amannak is, ennek is leki szenvedéseit. Pedig ő is kétségbeesett, szomjuhozza a vigasztalást, a megnyugtató szeretetet. De hol keresse ezt?

A fiu szobájába nyitott be, fiához menekült. Az az ő szerinte rettenetesnek vélt gyermek, meglátva belépő atyját, szeliden ment elébe, gyermeki szeretettel ölelte s csókolta meg.

— Isten hozott édes atyám! Bocssás meg kemény szavaimért, amikkel fájdalmat okoztam teneked. Nem a rosszindulat, hanem a keserűség adták azokat ajkaimra. Szüvedek a mi állapotaink miatt.

— Eljöttem fiam, hogy föltárjam állapotainkat s igazoljam, miért kellett nekem így s nem másként — cselekednem. Hallgasson meg s aztán — ítélje el atyját.

Órák multak s a báró még mindig beszélt, még mindig való képeit tárta föl a rémes jelennek. A fiu némán hallgatta, arcának egyetlen megremeztetése, megváltozása nélkül. Oh pedig szívet facsaró, lelket kétségbeejtő s az indulatokat bősztő volt a tárgy, a gyermeki szeretetet szembe állító a bíráló ember itéletével! S az a fiu nem bírta még sem elítélni, csak szánni tudta atyját.

— És most az egyetlen menekülési ut megvalósulhatását, az egyetlen reményt porrá zuzza — fiam — a maga esküje! Édes gyermekem be kell látnia, hogy itt más kivezető út nincs, ennek meg kell lennie, ha megsemmisülni nem akarunk! Mert abban a perc-

ben, a mikor e Réthyvel kötendő frigy felbomlik s ő leveszi kezét mi rólunk, már a vagyoni katasztrófa is bekövetkezett! — fejezte be szavait báró.

Csend támadt, rémes csönd a szobában. Valahol becsapódott egy ajtó s annak zöreje ugy hasonlított az élet tragédia, e lét s nem lét temetésén a megsemmisülés kriptá-

ajtajának tompa végbucsujához... A fiu kezére hajtotta gondterhes fejét s mint a szobor mozdulatlanul nézett a — semmis égbe. Az az ajtózörej visszarezzené a keserű valóra, de a megtérés pillanatában a semmiségből mégis csak hozott valamit: a hirtelen föltámadt reményt és hitet...

Folyt. köv.

**P
L
A
K
Á
T
O
T**

NEVJEGYET KÉSZÍT MEGHIVÓT

LEGOLCSÓBBAN KÉSZÍT LEGIZLÉSESEBBEN

„AZ ÚJSÁG” NYOMDÁJA

SALONTA, TOLDI-TÉR 13.

Már 1300 leiért

vehet igen erős, csinos kivitelű asztal-

tűzhelyet

73x51 cm. nagyságu forralólappal

O l á h L a j o s

műlakatosnál, Balogh Péter-u. 2 sz. -- Legújabb szabadalmazott találmány. Allandóan raktáron.

Ha rosszak is a viszonyok, mindenkinek kell valami. Az olcsó árusítás megkezdődött Freibergernél!

LEGSZEBB NYÁRI MODELKALAPJAINK MEGÉRKEZTEK. FELHIVJUK RÁ A N. B. HÖLGYKÖZÖNSÉG SZIVES FIGYELMÉT.

SALON CHIC

RÁKÓCZI-UT 7. SZ. NAGY PALOTÁVAL SZEMBEN.

Apróhirdetések

ELVESZETT Illye és Keményfok között vasárnap reggel, egy pár kissé használt lószerszám. A megtaláló jutalom ellenében adja be Bocskai-tér 30 sz. a.

NINCS többé svábbogár, sem poloska! megbízható felelősség mellett irtószér. Cim a kiadóban.

SZOBAFESTÉST, mázolást legolcsóbban LIPTÁK készít. Könyök-ucca 5 sz. Fazekas üzlete mellett.

Kiutasítottak egy veszedelmes kommunistát Spanyolországból

Madridból jelentik: Barcelona város polgári parancsnoka kiutasítási határozatot adott ki Marti francia kommunista ellen, akit az egész vilgon, mint veszedelmes izgatót és rendfelforgatót ismernek.

A kiutasítási határozatot nyomban foganasították is.

Mercur cipőszalon

készítményei eddig nem létező olcsó árban kapható NAGY ISTVÁN divatruházában! Megrendelések is raktári árban!

Radióműsor

Szerda, június 24
BUKAREST

- 6 Zenekar
- 6:15 Felolvasás
- 7 Egyetem

BUDAPEST

- 4 Novella
- 5 Felolvasás
- 5:25 Hangverseny
- 6:50 Magyar nóták
- 8 Az „Ember tragédiája” dráma, utána hírek, időjárás, majd gramofon

Csütörtök, június 25
BUKAREST

- 1 Gramofon
- 6 Zenekar
- 6:15 Felolvasás
- 7 Egyetem
- 8 Hangverseny, közben felolvasás, majd tánczene

BUDAPEST

- 9:15 Szalónzenekar
- 12 Harangszó, időjárás, majd házi kvartett
- 4 „Rádió a háboruban”
- 4:30 Cigányzene
- 5:40 Felolvasás
- 6:10 Grieg hangverseny
- 7:25 Felolvasás
- 7:50 Dalárda
- 8:30 Póztás zenekar, utána hírek, időjárás, majd cigányzene

●●●●●●●●●●

K Ö L C S Ö N

könyvtár!

Modern könyveket olvashat, ha beiratkozik a

**HEGEDÜS HIRLAP-
IRODA SZALONTAI
FIÓK - K Ö L C S Ö N
K Ö N Y V T Á R Á B A**

! Székely

könyvkereskedés, Piața Unirii
No. 13. -- Beiratkozni mindennap lehet!